

een paartje Huiswaluwen snel en onrustig heen en weer tusschen de huizen. Dit herinnerde mij er aan, hoe ik een paar jaar geleden bij natte sneeuw (einde November of begin December) een Boerenwaluw onder de boomen van een plantsoen heb zien rondvliegen. Wordt iets dergelijks meer waargenomen en weet men iets van het verdere lot dezer achterblijvers?

Nov. 1924.

S. PINKHOF.

Sepia's. — Ter aanvulling van de tabel door van Regteren Altena, over de tot nu toe gevonden sepia's gegeven, meld ik U nog de volgende vondsten, ontleend aan „Catalogus der Nederl. Mollusca van 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie” door Dr. J. H. Kernhout (Leiden, 1916), pag. 182 *Sepia elegans* d'Orb. Noordwijk, 2 schelpen, Dr. J. A. Herklots tusschen 1850 en 1900. Ouddorp, 1 schelp, Dr. J. H. Kernhout, 22 Aug. 1915.

JAN A. NIJKAMP.

Eendenmossels op het strand. — Naast de vele sepia's, die vooral in de maanden Juli en Augustus aan het strand voorkwamen, vertoonde het strand nog tal van andere, minder voorkomende dieren.

Op sommige plaatsen was het strand bedekt met één groote wiermassa en juist daartusschen lagen allerhande merkwaardigheden. In sintels troffen we een groot aantal kleine paardenzadeltjes aan, terwijl het rotsboordertje ook gevonden werd. Het mesheft (*Solen vagina*), duidelijk gekenmerkt door de groef aan het einde der schelp, kwam in enkele exemplaren voor, terwijl we ook nog een doublet van de Noorsche hartschelp (*C. norvegicum*) vonden.

In Augustus vond ik op de schaal van *Sepia orbignyana* een vrij onbekende eendenmossel. Dat het niet de gewone Eendenmossel (*Lepas anatifera*) was, bleek duidelijk uit zijn geringe grootte (pl.m. 1 cM.) en uit de diepe voren, die over de schelp liepen. Den volgenden dag vonden we nog enkele exemplaren, nu lichter, in gezelschap van *Lepas anatifera* op sintels. Bij determinatie bleek het te zijn *Lepas pectinata*, evenals de twee sepia's een zuidelijke vorm.

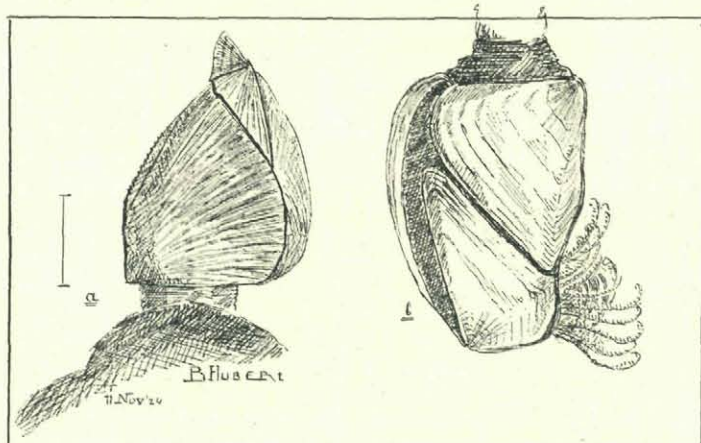

Fig. 1. a. *Lepas pectinata*; b. *Lepas anatifera* beide naar de natuur.

Dr. H. W. Heinsius was zoo welwillend voor mij de werken van Holk (Challenger-expeditie) en Dam in een tabelletje samen te stellen, waaraan ik het volgende ontleen:

„Schalen diep gevoord, dikwijls met tandjes op de ribben tusschen de voren; senta met een duidelijke kam, loopend van de umbo naar den top, dicht langs den vrijen kant. De tanden van den vork der carina divergeeren 135—180°. Aan elken kant een of geen filamenten. *Lepas pectinata*.

Wellicht kunnen ook anderen er hun voordeel mee doen en kan het misschien blijken, dat gelijktijdig met de sepia's ook deze soort in vrij groot aantal voorkwam.

Door mij werden vier exemplaren op het strand tusschen Scheveningen en Loosduinen gevonden, terwijl mij ook vondsten bekend zijn van Mej. de Verwer (Bergen), W. F. van Hell, D. de Man en B. Hubert; de drie laatsten eveneens tusschen Scheveningen en Loosduinen. Ook de gewone Eendenmossel kwam in dien tijd veel voor. Dikwijls bij honderden exemplaren, meestal nog levende op planten, palen enz. Op een flesch vonden we ook nog een heel gezelschap van deze dieren. Meestal waren de exemplaren buitengewoon groot.

Door den hevigen wind in begin September stoof alles onder en kreeg het strand weer een meer gewoon beeld.

Den Haag.

J. A. NIJKAMP.

Paarden en hun modderbaden. — Ik heb indertijd in „De Levende Natuur” een mededeeling gedaan over paarden, die bij het baden het water opzettelijk erg troebel maakten. Dieren-artsen, die ik gevraagd heb, wat daar achter steken kon, konden me geen uitsluitel geven, ja kenden het verschijnsel blijkbaar niet. Nu las ik een maand of wat geleden in de N. R. Courant, dat in den almanak van O. L. Vrouw van het H. Hart, uitgegeven door de Missie te Tilburg, een artikel voorkwam over Karbouwen. Daarin wordt o.a. vermeld, dat deze dieren zich gaarne wentelen in een specie, die het midden houdt tusschen land en water en dat ze in de modder een pantser krijgen tegen muskieten. Nu zijn paarden al zeer bang voor de hen stekende insekten. Sterk ziet men ze zich er tegen verweren met den staart, de manen, de toupetharen, de trilling der huid en met de stampende en tegen den buik heffende pooten. Ja zelfs als er geen vliegend insekt in de buurt te onderkennen is, gaat de staart toch maar steeds zwaaiend langs en over het achterlijf, en stampen de pooten, zoover gaat hun vrees. Zou bij zonnig warm weer, als tal van insekten hun het leven ondragelijk zuur kunnen maken, ook hen een modderbad moeten pantseren, evenals bij de Karbouwen? Ziedaar een vraag, die bij het lezen der mededeelingen over genoemd artikel in me op kwam. 't Komt me niet onwaarschijnlijk voor, dat een antwoord bevestigend zou moeten luiden.

13 December '24.

W. W. SCHIPPER.

IJsvogels. — Aan hen, die mij inlichtingen verschaffen, deel ik mede dat mijn adres voortaan zal zijn: Raamvest 29, Haarlem. H. VAN AS.

TE KOOP GEVRAAGD:

Fauna Germanica. Die Käfer des Deutschen Reiches. E. REITTER, 5 deelen.

Aanbiedingen betreffende staat en prijs aan: P. H. VAN DER HOFF, 1e Ambt. ter Secretarie, Hardinxveld.

AANGEBODEN.

Jaarg. „Aus der Heimat” 1913 t./m. 1924, één koop f 6.— in aflev. Das Leben des Süßwassers. ERNST HENTSCHEL ing. f 1.—. De reis om de wereld van DARWIN, vert. J. BRANDT. W. B. geb. f 2.—. De bloem en haar geheimen. CALKOEN, geb. f 1.90. Uit ons krijtland met 12 ster. foto's. HEIMANS, geb. f 1.90. Kosmos serie, 7 dltjes, ing. één koop f 2.—. De zegepraal v. h. leven. — Zon en sterren. — Strandbüchlein. — Krieg u. Frieden im Ameisenland — Kometen u. Meteoren. — Der Mond. — Erdbeben u. Vulkane. Eetbare en vergiftige paddestoelen, VITUS BRUINSMA, geb. f 0.50. Het Panamakanaal, KELLER, geb. f 0.50. Het strandboekje, 2 dln. geb. HEINSIUS en JASPERS f 2.—. Geologieboekje, HEIMANS, geb. f 1.—. Het aquariumboekje. HEIMANS, geb. f 1.—. Het zoetwateraquarium, DE HOLLANDER, ing. goeden staat f 1.—. Die Schmetterlinge Deutschlands. ECKSTEIN, geb. 4 dln. in 1 b. f 6.—. Meeresmollusken, OTTO BÜCHNER, ing. f 1.—. Die Petrefaktenkunde m. tabel. FRAAS, geb. f 2.—. Roerdomp in goeden staat, bod. Alle boeken als nieuw. Port voor koper. Geen bericht, dan al verkocht.

Adres: RIJNBENDE, Kazernestraat 8II, Amsterdam.

E. HEIMANS en JAC. P. THIJSSSE, „Het Wandelboekje” f 1.25.

CH. WITCHELL „Eén jaar natuurleven” f 1.—.

E. J. V. M. HOOGEVEEN, „Vlinderatlas” f 2.—.

Alles zoo goed als nieuw. Binnen 8 dagen geen antwoord is het gevraagde verkocht. Porto voor koopers.

Adres: H. VAN AS, Raamvest 29, Haarlem.